

mgr Jeremiasz Szyndler

Imię i nazwisko osoby ubiegającej się o nadanie stopnia

Tytuł rozprawy doktorskiej: Od natury do PostnatURY. Etyczne aspekty dyskusji o antropocenie.

STRESZCZENIE

W pracy „Od natury do PostnatURY. Etyczne aspekty dyskusji o antropocenie” przedstawiony zostaje zarys historyczny badań oraz analiza filozoficzna koncepcji antropocenu. W kolejnych rozdziałach rozprawy został przedstawiony aktualny stan badań nad zjawiskami ekologiczno-społecznymi „epoki człowieka”, który ukazuje szerokie rozumienie antropocenu wykraczające poza formalną charakterystykę geologiczną (rozdział I). Przyjęcie szerokiego rozumienia antropocenu pozwala z kolei na ukazanie jego społeczno-politycznego wymiaru w kontekście narracyjnym (rozdział II) oraz sposobu w jaki koncepcja antropocenu przewartościowuje klasyczne terminy filozoficzne - człowiek, natura, odpowiedzialność - w filozofii przyrody (rozdział III). Szeroki i komplementarny kontekst badawczy pozwoli wreszcie na zbadanie nowych sposobów myślenia w etyce środowiskowej po „podboju ziemi przez człowieka” (rozdział IV).

Konstrukcja pracy i analiza idei filozoficznych - antropocenu, człowieka, natury, odpowiedzialności - opiera się na wywiedzionym z dyskusji o antropocenie założeniu o potrzebie metodologicznego integrowania i scalania narracji. Już T. Berry w pracy *Universe Story* zwracał uwagę na problem funkcjonujących niezależnie od siebie dwóch opowieści - historii rozwoju kosmosu od wielkiego wybuchu do momentu pojawienia się człowieka oraz drugiej historii cywilizacji. Na podobne aspekty zwracają uwagę inni badacze antropoceniem - m.in. D. Chakrabarty, W. Steffen, C. Hamilton czy B. Latour. Wskazują oni na pilną potrzebę scalania obszarów wiedzy i nauki (historii człowieka, historii naturalnej i historii kapitału) w celu kształtowania nowej naukowej narracji, której celem jest stabilna przyszłość planety i przyszłych pokoleń. Integralne i ponadobszarowe myślenie umożliwia w szczególności teoria aktora-sieci (ANT) B. Latoura, która opiera się na myśleniu relacyjnym i systemowym.

Przejście od kontemplatywnego do performatywnego modelu wiedzy jest z kolei spowodowane obawą o skutki jakie pociąga nowe gatunkowe sprawstwo człowieka, które stało się przedmiotem dyskusji naukowej od czasu propozycji antropocenu przez P. Crutzena i E. Stoermera.

Autor pracy chce przeanalizować współczesną dyskusję naukową na temat wpływu człowieka na system planetarny wraz z funkcjonującymi równoległe narracjami mówiącymi o źródłach kryzysu społeczno-ekologicznego oraz rozważanymi programami etycznymi, które mogłyby leżeć u podstaw jego rozwiązania. Celem naukowym pracy jest usystematyzowanie interdyscyplinarnych badań nad antropoceniem w kontekście filozofii przyrody ze szczególnym uwzględnieniem problematyki etyki środowiskowej. Analiza etycznych aspektów dyskusji o antropocenie pozwoli na przedstawienie postaw i koncepcji etycznych wobec przekształconego przez człowieka środowiska.

Słowa kluczowe: antropocen, etyka środowiskowa, filozofia przyrody, człowiek, natura

Podpis
mgr Jeremiasz Szyncler

